मराठी

बालभारती

इयत्ता आठवी

शासन निर्णय क्रमांक : अभ्यास–२११६/(प्र.क्र.४३/१६) एसडी–४ दिनांक २५.४.२०१६ अन्वये स्थापन करण्यात आलेल्या समन्वय समितीच्या
दि. २९.१२.२०१७ रोजीच्या बैठकीमध्ये हे पाठ्यपुस्तक सन २०१८–१९ या शैक्षणिक वर्षापासून निर्धारित करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे.

मराठी
बालभारती

इयत्ता आठवी

(प्रथम भाषा)

महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती व अभ्यासक्रम संशोधन मंडळ, पुणे ४.

LYHG2M

आपल्या स्मार्टफोनवरील DIKSHA APP द्वारे पाठ्यपुस्तकाच्या पहिल्या पृष्ठावरील Q. R. Code द्वारे डिजिटल पाठ्यपुस्तक व प्रत्येक पाठामध्ये असलेल्या Q. R. Code द्वारे त्या पाठासंबंधित अध्ययन अध्यापनासाठी उपयुक्त दृकश्राव्य साहित्य उपलब्ध होईल.

प्रथमावृत्ती : २०१८

© महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती व अभ्यासक्रम संशोधन मंडळ, पुणे – ४११ ००४.

या पुस्तकाचे सर्व हक्क महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती व अभ्यासक्रम संशोधन मंडळाकडे राहतील. या पुस्तकातील कोणताही भाग संचालक, महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती व अभ्यासक्रम संशोधन मंडळ यांच्या लेखी परवानगीशिवाय उद्‌धृत करता येणार नाही.

मराठी भाषा तज्ज्ञ समिती

फादर फ्रान्सिस दिब्रिटो (सदस्य)
डॉ. स्नेहा जोशी (सदस्य)
श्रीमती माधुरी जोशी (सदस्य)
श्री. शिवाजी तांबे (सदस्य)
डॉ. सुजाता महाजन (सदस्य)
श्रीमती सविता अनिल वायळ (सदस्य-सचिव)

मराठी भाषा अभ्यासगट सदस्य

श्रीमती स्वाती ताडफळे	प्रा. विजय राठोड	श्रीमती नेहा रावते
डॉ. नंदा भोर	श्री. देविदास तारू	श्रीमती अन्वया काणे
डॉ. शारदा निवाते	श्रीमती प्रांजली जोशी	श्रीमती सुप्रिया खाडिलकर
श्रीमती अनुजा चव्हाण	श्रीमती वैदेही तारे	श्री. सुनिल बनसोडे
श्री. मोहन शिरसाट	डॉ. सुभाष राठोड	डॉ. जगदीश पाटील
श्री. प्रवीण खैरे	श्री. नाना लहाने	श्री. रमाकांत देशपांडे
श्री. प्रमोद डोंबे	श्रीमती प्रतिभा लोखंडे	श्री. नामदेव एडके
श्री. समाधान शिकेतोड	श्रीमती जयमाला मुळीक	श्री. रविंद्रदादा डोंगरदेव
श्री. बापू शिरसाठ	डॉ. मंजूषा सावरकर	श्री. दिलीप देशपांडे
श्री. मयुर लहाने	श्रीमती स्मिता जोशी	

प्रकाशक
विवेक उत्तम गोसावी
नियंत्रक
पाठ्यपुस्तक निर्मिती मंडळ,
प्रभादेवी, मुंबई – २५.

निमंत्रित तज्ज्ञ
श्री. हरी नारलावार

संयोजन : श्रीमती सविता अनिल वायळ
विशेषाधिकारी, मराठी

चित्रकार : यशवंत देशमुख

मुखपृष्ठ : विवेकानंद पाटील

अक्षरजुळणी : भाषा विभाग, पाठ्यपुस्तक मंडळ, पुणे.

निर्मिती : सच्चिदानंद आफळे, मुख्य निर्मिती अधिकारी
सचिन मेहता, निर्मिती अधिकारी
नितीन वाणी, सहायक निर्मिती अधिकारी

कागद : ७० जी.एस.एम. क्रिमवोव्ह

मुद्रणादेश : N/PB/2018-19/1,00,000

मुद्रक : M/S. SAHIL PRINT ARTS, THANE

अनुक्रमणिका

भाग – १

अ. क्र.	पाठ/कविता	लेखक/कवी	पृ. क्र.
१.	भारत देश महान (गीत)	– माधव विचारे	१
२.	माझ्या देशावर माझे प्रेम आहे	– यदुनाथ थत्ते	२
३.	लाखाच्या...कोटीच्या गप्पा	– वसंत जोशी	७
४.	नव्या युगाचे गाणे (कविता)	– वि. भा. नेमाडे	१२
५.	सुरांची जादुगिरी	– डॉ. द. ता. भोसले	१६

भाग – २

अ. क्र.	पाठ/कविता	लेखक/कवी	पृ. क्र.
६.	असा रंगारी श्रावण (कविता)	– ऐश्वर्य पाटेकर	२४
७.	अण्णा भाऊंची भेट	– विठ्ठल उमप	२७
८.	धाडसी कॅप्टन : राधिका मेनन	– मच्छिंद्र ऐनापुरे	३२
९.	विद्याप्रशंसा (कविता)	– कृष्णशास्त्री चिपळूणकर	३८
१०.	लिओनार्दो दा व्हिंची (स्थूलवाचन)	– अच्युत गोडबोले, दीपा देशमुख	४०

भाग – ३

अ. क्र.	पाठ/कविता	लेखक/कवी	पृ. क्र.
११.	स्वामी विवेकानंदांची भारतयात्रा	– सुनील चिंचोलकर	४६
१२.	गोधडी (कविता)	– डॉ. कैलास दौंड	५३
१३.	पाड्यावरचा चहा	– गोदावरी परुळेकर	५७
१४.	फुलपाखरे	– वि. पां. दांडेकर	६४
१५.	आळाशी (कविता)	– हनुमंत चांदगुडे	७०

भाग – ४

अ. क्र.	पाठ/कविता	लेखक/कवी	पृ. क्र.
१६.	चोच आणि चारा	– मकरंद जोशी	७२
१७.	अन्नजाल (कविता)	– हर्ष सदाशिव परचुरे	७८
१८.	जलदिंडी	– डॉ. विश्वास येवले	८१
१९.	गे मायभू (कविता)	– सुरेश भट	८७
२०.	शब्दकोश (स्थूलवाचन)	---	८९
२१.	संतवाणी	(अ) संत तुकाराम (आ) संत सावता माळी	९०

भाग–२

६. असा रंगारी श्रावण

ऐश्वर्य पाटेकर (१९७७) : प्रसिद्ध लेखक, कवी. 'भुईशास्त्र' हा कवितासंग्रह आणि 'जू' हे आत्मकथन प्रसिद्ध. 'भुईशास्त्र' या कवितासंग्रहाला दिल्लीच्या भारतीय साहित्य अकादमीचा पहिलाच 'राष्ट्रीय साहित्य अकादमी युवा पुरस्कार' यासह अन्य अनेक पुरस्कारही प्राप्त झाले आहेत. या कवितासंग्रहातील कवितांचा उडिया, हिंदी, बंगाली, उर्दू आणि इंग्रजी या भाषांत अनुवाद झालेला आहे. २०१२ साली भारत सरकारच्या सांस्कृतिक मंत्रालयातर्फे चीन भेटीसाठी मराठी साहित्यिकांचा प्रतिनिधी म्हणून निवड. 'कविता-रती', 'अनुष्टुभ', 'साधना', 'किशोर' यांसारख्या विविध नियतकालिकांतून कविता, कथा प्रसिद्ध झाल्या आहेत.

श्रावणात केवळ निसर्ग फुलून गेलेला नसतो; तर माणसाचे जीवनही सण, उत्सव आणि विविध क्रीडांनी गजबजून गेलेले असते. श्रावणरंगात सारेच रंगून जातात. प्रस्तुत कवितेत श्रावण महिन्याच्या निसर्गातील विलोभनीय बदलांचे सुंदर वर्णन केले आहे. प्रस्तुत कविता 'किशोर', ऑगस्ट २०१७ या मासिकातून घेतली आहे.

- ऐका. वाचा. म्हणा.

असा रंगारी श्रावण रंग उधळीत येतो
सृष्टीचा गा चित्रकार हिर्वा देखावा रेखितो

कलावंत हा साजिरा काय त्याची कलागत
जागोजागी चित्रांचीच त्यानं मांडली पंगत

नाचे दरी डोंगरात झिम्मा खेळतो नदीशी
रिमझिम पहाळीचं गाणं बोलतो झाडांशी

वेण्या गुंफितो वेलींच्या वेली लाजल्या लाजल्या
पाना-फुलांचे पातळ थेंबाथेंबांनी सजल्या

झुले पोरींना झुलाया असे टांगतो झाडाला
देतो झुलता झुलता लय पोरींच्या गाण्याला

पोरांमध्ये खेळायला होतो श्रावण खेळगा
दहीहंडीच्या संगती चिंब गोपाळ अवघा

पावसाचं घर कसं लख्ख उन्हात बांधतो
खोडी काढून खट्याळ झाडाआड तो लपतो

इंद्रधनुष्याचा बांध असा नभाला घालतो
रंगीबेरंगी फुलांची नक्षी रानात गोंदतो

असा रंगारी श्रावण रंग उधळीत येतो
हिर्व्या सृष्टीच्या मळ्यात खोपा करून राहतो

महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती व अभ्यासक्रम संशोधन मंडळ, पुणे.
बालभारती इयत्ता आठवी (मराठी)
₹ ४९.००